

A Ràdio Cambrils,

PATRIMONI COL·LECTIU

Refugiats a Cambrils durant la guerra civil (1936-39)

Emissió del 21 d'octubre de 2009

AJUNTAMENT DE CAMBRILS

Cultura
Arxiu

Què és? Un fragment del llistat global de refugiats acollits a Cambrils durant la guerra civil.

De quan és? 10 d'octubre de 1938, completat el novembre de 1938.

Per què es va redactar? Per deixar constància de quines persones havien estat domiciliades a Cambrils durant la guerra.

Quina informació aporta?

- El lloc de procedència de cadascun dels refugiats.
- La data d'arribada a Cambrils
- La causa del trasllat.
- Les onades d'arribades a Cambrils.

On es troba? A l'Arxiu Municipal de Cambrils.

Fons de l'Ajuntament de Cambrils. Lligall *Relació de tots els ciutadans que s'han domiciliat a Cambrils des del 19/07/ 1936 al 10/10/1938* (1938). Signatura topogràfica: 379.14

ESTAT	POBLACIO ON RESIDIEN	DATA D'ARRIBADA ACI	DOMICILI ACTUAL	MOTIU DEL TRASLLAT
S	Asturias	15-4-38		Refugiats
C	Freginals	16-4-38	Andria	Evacuats
C	id	id	id	id
S	id	id	id	id
V	id	id	id	id
C	id	id	id	Refugiats
C	id	id	id	id
S	id	id	id	id
V	id	id	id	id
C	id	id	id	Evacuats
S	id	id	id	id
C	Amposta	15-4-38	Angelina	id
C	id	id	id	id
C	Reus	10-6-38	F. Llaurens	Del bombardeig
C	id	id	id	id
S	id	10-5-37	id	Ejercir com a
S	id	id	id	mestresas a la
S	id	id	id	localitat
S	Torroja	2-8-36	id	id id id
S	id	id	id	
C	Zaragoza	26-3-38	Molí	Refugiats
C	id	id	id	id
S	id	id	id	id
C	id	id	id	id
C	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
C	id	id	id	id
C	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
C	id	id	id	id
C	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
S	id	id	id	id
C	id	id	id	id
C	id	id	id	id

Què és? Un ban, és a dir, una crida adreçada per l'alcalde de Cambrils a la població.

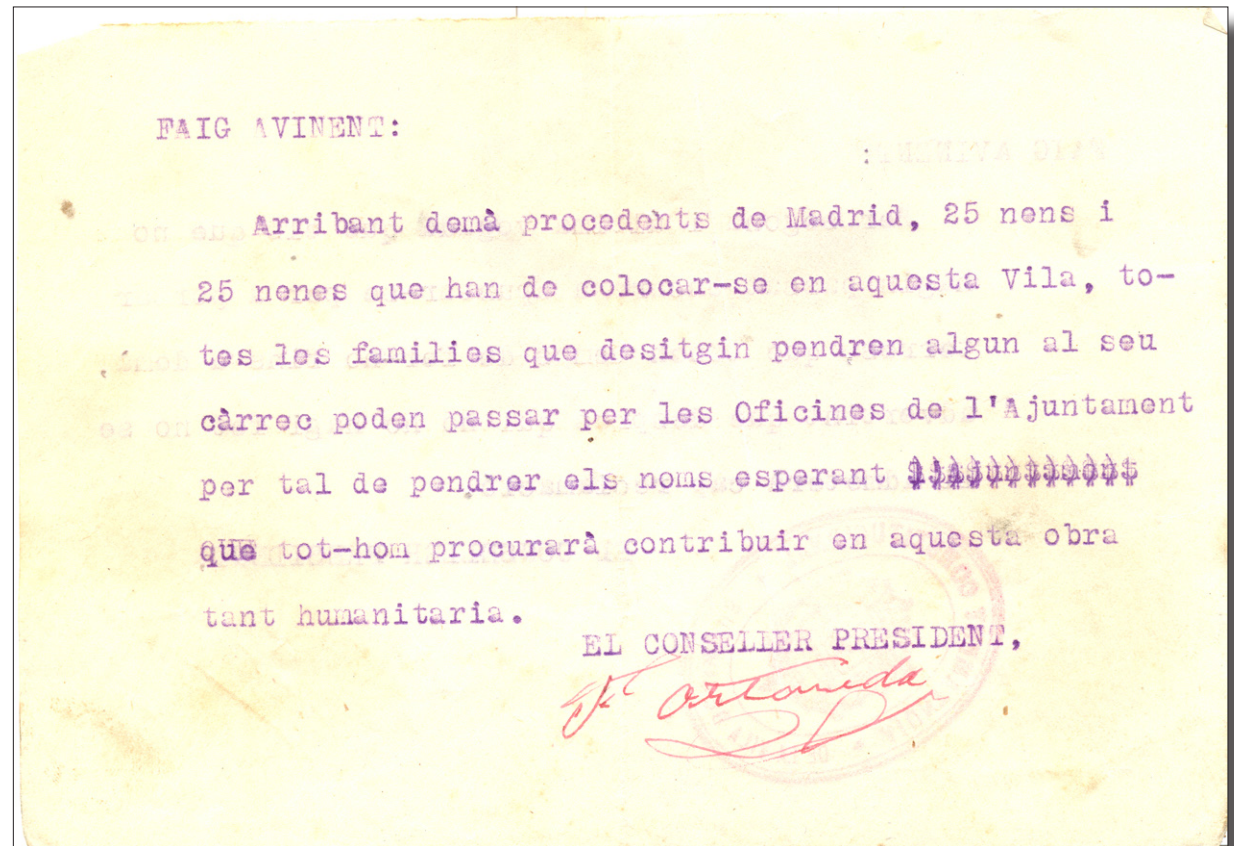
De quan és? No porta data, però, pel context i el lligall on es troba, de finals de 1936.

Per què es va redactar? Per demanar la col·laboració de la població de Cambrils en l'acollida dels refugiats que estaven arribant a la població a causa de la guerra.

Quina informació aporta?

- Els trasllats de població que estava provocant la guerra.
- L'arribada a Cambrils d'onades de refugiats, ja des de l'inici de la guerra.
- Una de les procedències d'aquests refugiats: Madrid
- La situació d'indefensió en què es trobaven especialment els nens desplaçats.
- Una de les mesures que l'Ajuntament de Cambrils va prendre per resoldre aquesta situació.

On es troba? A l'Arxiu Municipal de Cambrils. Fons de l'Ajuntament de Cambrils. Lligall *Bans i edictes* (1936). Signatura topogràfica: 161.5

Què és? Un ban, és a dir, una crida adreçada per l'alcalde de Cambrils a la població.

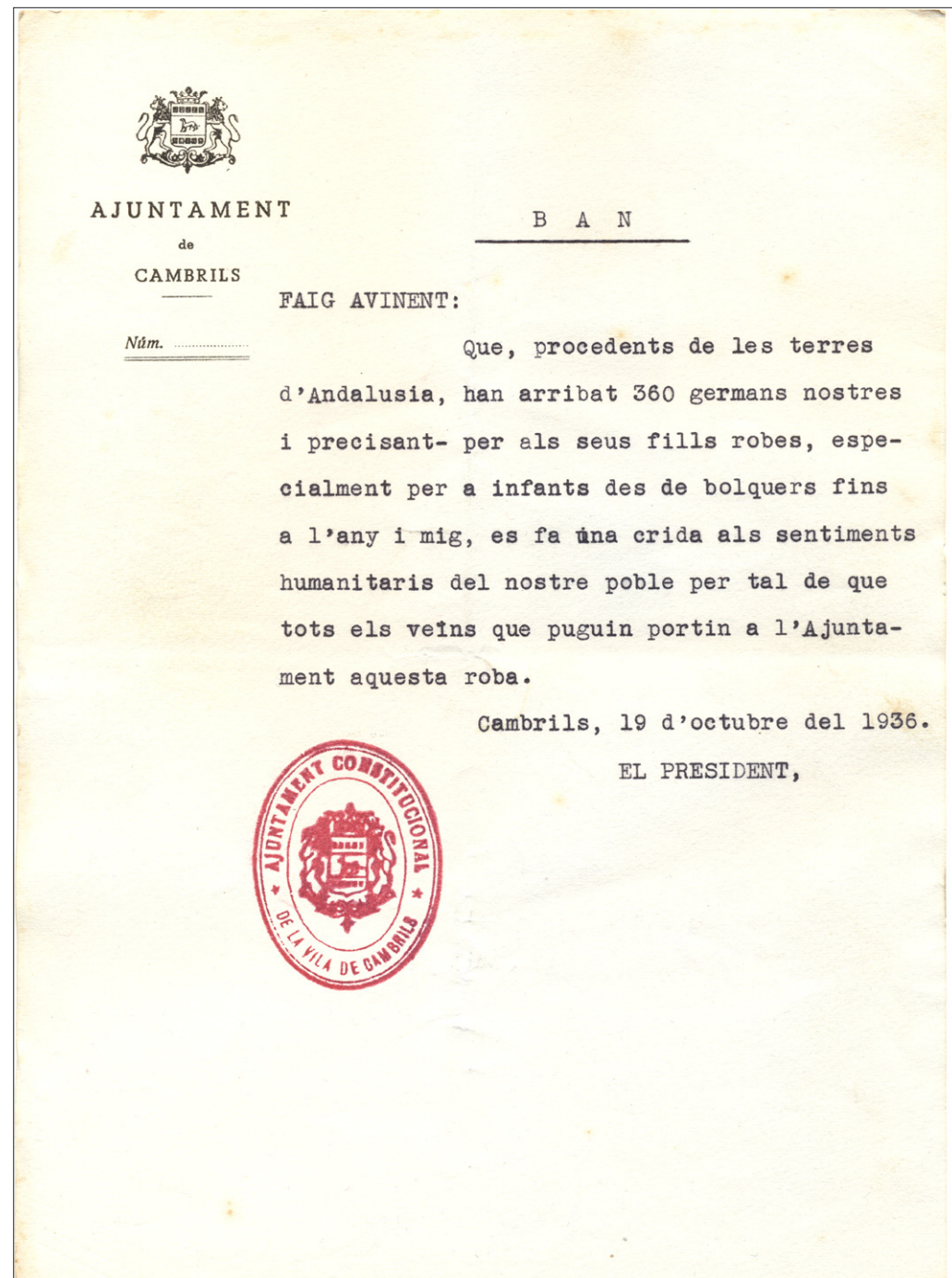
De quan és? 19 d'octubre de 1936.

Per què es va redactar? Per demanar la col·laboració de la població de Cambrils en acollir els refugiats que estaven arribant i, especialment, a donar-los els productes més elementals per a la subsistència, sobretot davant l'arribada de l'hivern.

Quina informació aporta?

- Els trasllats de població que estava provocant la guerra.
- L'arribada a Cambrils d'una gran onada de refugiats, ja des de l'inici de la guerra.
- Una de les procedències d'aquests refugiats: Andalusia
- La situació d'indefensió en què es trobaven especialment els nens desplaçats.
- Una de les mesures que l'Ajuntament de Cambrils va prendre per resoldre aquesta situació.

On es troba? A l'Arxiu Municipal de Cambrils. Fons de l'Ajuntament de Cambrils. Lligall *Bans i edictes* (1936). Signatura topogràfica: 161.5

Què és? Un albarà de lliurament de 222 litres de llet, redactat per Josep Sabaté, de Cambrils.

De quan és? 20 de juliol de 1937.

Per què i com es va redactar?

- 1.- Josep Sabaté el va redactar per deixar constància de quin producte es lliurava, quina quantitat i quin era el seu preu.
- 2.- Més tard, amb la frase "Recibí" i la seva signatura, el proveïdor hi va fer constar que havia cobrat de l'Ajuntament aquest deute.
- 3.- Finalment, per tal de controlar la despesa municipal, l'albarà es va unir al manament de pagament número 720 de l'Ajuntament, tal com el funcionari va fer constar en lletres blaves.

		N.º _____	
Cambrils de 20 de Juliol de 1937			
Entrego a Ajuntament de Cambrils			
		Pesetas	Cts.
Per 222 litres de llet per els refugiats a 100 ptas el litre im- porta		222	
Total			
Recibi Jose Sabate			

Quina informació aporta? Ens parla d'una de les necessitats bàsiques dels refugiats acollits a Cambrils durant la guerra, i dels esforços abocats per resoldre-la.

On es troba? A l'Arxiu Municipal de Cambrils. Fons de l'Ajuntament de Cambrils. Lligall *Departament de Proveïments de l'Ajuntament* (1936-38). Signatura topogràfica: 2388.1

Què és? Un llistat de jornals invertits en la construcció d'obres públiques.

De quan és? Setmana de l'1 al 6 d'agost de 1938

Per què es va redactar? Per deixar constància de les hores que havia treballat cadascú i de la setmanada que havia de cobrar.

Quina informació aporta?

- El volum de treballadors emprats en la construcció de refugis i sepultures.
- Els diferents preus del seu jornal, segons categories.
- La col·locació de refugiats entre aquests treballadors.
- La setmana laboral de 6 dies.
- Una de les mesures que l'Ajuntament de Cambrils va prendre per resoldre la situació laboral i econòmica dels refugiats.

On es troba? A l'Arxiu Municipal de Cambrils. Fons de l'Ajuntament de Cambrils. Lligall Comptes municipals (1938). Signatura topogràfica: 206

OBRES PÚBLIQUES

Districte Municipal de *Cambrils de Mar*

Any del 193 *8*

Setmana del dia *1* d *agost* al dia *6* d *agost*

RELACIÓ dels materials invertits durant l'esmentada setmana en la obra *construcció de refugis i sepultures*

CLASSE DEL MATERIAL		Dijous...	Dijous...	Dijous...	Dijous...	Dijous...	Dijous...	GASTO total de ma- terials per unitat	PREU		IMPORT	
									Pesetes	Cts.	Pesetes	Cts.
1	Francesc Bonfill i Bas	paleta	encarregat	6	20	-	120	-	x			
2	Antoni Roselló i Rodena	pes		4	15	-	60	-	x			
3	Domènec Bori i Febre	pes		6	15	-	90	-	x			
4	Joan Aparici i Vallès	pes		6	15	-	90	-	x			
5	Camas Vericat i Roig	refugiat		6	12	-	72	-	x			
6	Joaquim Peguerdes i Enrie			6	12	-	72	-	x			
7	Josep M ^e Abellà i Sordós	paleta		6	18	-	108	-	x			
8	Rafael Sardena i Forner	pes		4	13	-	52	-	x			
9	Prudenci Bravo i Marín	pes		5 1/2	15	-	97	50	x			
10	Manuel Alberca i Miralles	pes		6	15	-	90	-	x			
11	Manuel Tellie i Agronís	pes		4	15	-	60	-	x			
12	Manuel Valldesperer i Caballé	refugiat		5	12	-	60	-	x			
13	Ramon Batri i Cots	paleta		6	18	-	108	-	x			
14	Agustí Espuny i Caballé	refugiat		5 1/2	10	40	57	20	x			
15	Indre Verge i Fabregat	id		5	12	-	60	-	x			
16	Pere Chavarrina i Garcia	id		6	12	-	72	-	x			
17	Pere Fernando i Peguerdes	id		5	12	-	60	-	x			
18	Salvador Lemus Leona	"		6	11	-	66	-	x			
19	Ramon Vidiella i Pla	pes		5	15	-	75	-	x			
20	Francesc Vilas i Antó	pes		6	15	-	90	-	x			
21	Enric Ferré i Ripoll	paleta		5 1/2	18	-	99	-	x			
22	Agustí Oriol i Bonet	pes		4 1/2	15	-	67	50	x			
23	Joan Vernet i Jena	pes		6	11	-	66	-	x			
24	Joan Lemus Leona	"		6	11	-	66	-	x			
Suma que segueix.....											1843	20

Què és? Una autorització de trasllat (cara anterior i cara posterior del document).

De quan és? 21 d'octubre de 1938.

Qui la va redactar? Comandància militar del Perelló.

A favor de qui es concedia? A favor de Carme Ferré Romeu, Cinta Panisello Ferré i Carme Panisello Curto (aquestes dues consten a la cara posterior).

Per què es va redactar?

- Per autoritzar-les a anar a Cambrils, sense que ningú els ho pogués impedir.
- Per autoritzar-les a ser inscrites al llistat de racionament de Cambrils, ja que havien estat esborrades del llistat del Perelló.

Quina informació aporta?

L'arribada a Cambrils de nombrosos refugiats procedents de les Terres de l'Ebre, durant la batalla de l'Ebre.

On es troba? A l'Arxiu Municipal de Cambrils. Fons de l'Ajuntament de Cambrils. Lligall *Bans i edictes* (1936). Signatura topogràfica: 2388.2

Gràcies als testimonis de:

Carles Massagué Riambau

Rosa Monné Vidal

María Rubio García

Per saber-ne més:

- Bertran Cuders, Josep. *Cambrils: Dictadura i República (1923-39)*. Cambrils: Ajuntament, 1989

- Moreno, Jordi. *Sidonio Pintado Arroyo: Història d'un mestre de primera ensenyança*. A *Revista Cambrils*, febrer 2005.

- *Refugiats de guerra a Cambrils: exposició virtual de documents de l'Arxiu Municipal de Cambrils*. A les pàgines web de l'AMCAM (www.cambrils.cat), o a l'enllaç directe http://www.cambrils.cat/arxiu/documents_ajuntament/fcib987efa00f31977019e76016446db1a9.pdf

- Vidal Mas, Josep Maria. *El llarg camí d'un poble*. Cambrils: Ajuntament, 1990.

A Ràdio Cambrils,
Patrimoni col·lectiu

Refugiats a Cambrils durant la Guerra Civil (1936-39)

Emissió del 21 d'octubre de 2009

